

„Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Биологија 8 (први и други гео)*, уџбеник за осми разред основне школе, ауторки Гордане Субаков Симић и Марине Дрндарски, „Нови Логос“, Београд на словачки језик и писмо.

Констатује се да је горе наведени уџбеник превод уџбеника *Биологија 8 (први и други гео)*, уџбеник за осми разред основне школе истих ауторки, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача „Нови Логос“, Београд, који је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00279/2020-07 од 04.12.2020. године.

Уџбеник је садржински подељен на два дела. Први део обухвата две тематске целине *Јединство трађе и функције* и *Човек и здравље*, а у другом делу уџбеника се налазе тематске целине *Порекло и разноврсност животиња*, *Наслеђивање и еволуција* и *Животиња у екосистему*. У уводу оба дела уџбеника налази се *Крајњак водич кроз уџбеник* а на крају су *Решења провера знања*, *Речник појмова* и *Литература*.

Показатељ 1 – уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које је потребно исправити:

Први гео

- **изостављање превода дела текста:**

- страна 59 - „(Деловање) на разне телесне и психолошке функције - (Рôsobenie) na rôzne telesné a psychické funkcie; reguluje spánok“ уместо (rôsobenie) reguluje spánok“;
- страна 102 - „2. Уочи. Где примарни произвођачи у воденим екосистемима произведу највише кисеоника и шећера?“;
- страна 173 - „магазина за науку, истраживање и открића „Планета“;

- страна 29 - „dozvedel/dozvedela v siedmej triede“ уместо „dozvedel v siedmej triede“;
- страна 98 – „(слика *Грађа миџохондрије* на 99. страни) – „V mitochondriách eukariotov (obrázok *Stavba mitochondrie* na 99. str.)“;
- страна 120 – „S pomocou učiteľa/učiteľky“ уместо „S pomocou učiteľa“;

- **неувлачење текста на почетку реда:**

- страна 124 - „А – motorický nerv“, „umožňujú činnosť žiabier“;

- **неадекватан превод:**

- . страна 28 - „3. Vypracuj úlohy.“ вместо „3. Odpovedz na úlohy.“;
- . страна 65 - „Klíčenie“ вместо „Črepníky“;
- . страна 66 - „opadávanie listov z konárov“ вместо „spadnutie listov z konárov“;
- . страна 88 - „Vlhkosť vzduchu“ вместо „Vlažnosť vzduchu“;
- . страна 89 - „to vyriešili sťahovaním do oblastí“ вместо „to vyriešili vzťahovaním do oblastí“, „sa sťahuje dvakrát ročne“ вместо „sa vzťahuje dvakrát ročne“;
- . страна 110 - „vedcov z Cambridge Univerzity.“ вместо „vedcov z University of Cambridge“;
- . страна 113 - „tým väčšie je uvoľňovanie vody“ вместо „tým vyššie je uvoľňovanie vody“;
- . страна 121 - „predstavenie“ вместо „hra“;

- **неправилан облик речи:**

- . страна 27 - „chirurgické prenesenie tkaniva“ вместо „chirurgická prenesenie tkaniva“;
- . страна 38 - „Je dievča na obrázku“ вместо „Je dievča na obrázkoch“;
- . страна 78 - „Zmyslové bunky zmyslu pre rovnováhu“ вместо „Zmyslové bunky zmyslu pre rovnováhy“;
- . страна 111 - „Závislosť otvárania stóm“ вместо „Závislosť otvárania stómii“;
- . страна 121 - „v rámci vašej školy.“ вместо „v rámci vašej škole.“;

- **правописна грешка:**

- . страна 24 - „s kmeňovými bunkami“ вместо „z kmeňovými bunkami“;
- . страна 56 - „Endokrinné žľazy“ вместо „Endokrinné žazy“;
- . страна 118 - „ODDELENIE ÉTERICKÝCH“ вместо „ODDELENIE “ÉTERICKÝCH““;
- . страна 138 - „iné-ho“ вместо „in-ého“;

- **словна грешка/погрешан број:**

- . страна 102 - „3. Spatätaj sa. Ktorá skupina organizmov koná fotosyntézu...“ вместо „2. Spatätaj sa. Ktorá skupina organizmou koná fotofintézu...“;

- **непотребан знак интерпункције:**

- . страна 135 - „2. Zakrúžkuj hodnoty“ вместо „2. Zakrúžkuj. Hodnoty“;
- . страна 159 - „známa ako klimax“ вместо „známa ako klimax.“;

- **изостављање знака интерпункције:**

- . страна 15 - „piesku, tak že ho“ вместо „piesku tak že ho“;

- **непотребно истицање тамним словима:**

- . страна 50 - „(podmieneny reflex)“ вместо „(podmieneny reflex)“;

- **неистицање речи тамним словима:**

- . страна 50 - „nastáva ako nepodmieneny reflex“ вместо „nastáva ako nepodmieneny reflex“;

- **неистицање слова косим словима:**

- страна 50 - „Slovo *patelárny*“ вместо „Slovo *patelárny*“;
- страна 56 - „(*exokrinnú*)“ вместо „(*exokrinnú*)“;
- страна 133 - „*žltáčka*“ вместо „*žltáčka*“;
- страна 181 - „*pseudoveda*“ вместо „*pseudoveda*“, „*pseudo*“ вместо „*pseudo*“;

- **непотребно акцентовање речи:**

- страна 11 - „*Vyrábajú sa v nich*“ вместо „*Vyrábajú sa v nich*“;
- страна 15 - „*zväčšujú ich povrch*“ вместо „*zväčšujú ich povrch*“;
- страна 59 - „*vedecky opodstatnené?*“ вместо „*vedecký opodstatnené?*“;

- **изостављање акцентовања речи:**

- страна 68 - „*fytohormón etylén*“ вместо „*fytohormon etylén*“;
- страна 147 - „*Mozgová mŕtvica*“ вместо „*Mozgová mrtvica*“;
- страна 180 - „*Prečo musíte mať kritický postoj k mediálnemu obsahu?*“ вместо „*Prečo musíte mať kriticky postoj k medialnemu obsahu.*“;

Други гео

- **изостављање превода текста:**

- страна 113 - „1. *Уочи (1. Všimni si. Pozorne analyzuj)*“;

- **неадекватан превод:**

- страна 60 - „*faktory môžu vplývať*“ вместо „*faktory môžu utýkať*“;
- страна 112 - „*Зашто рак самац носи љуштуру шкољке с морском сасом?*“ (*Morská sasanka na ulite lastúrnika, v ktorej žije rak pustovnícky*);

- **неправилан облик речи:**

- страна 15 - „*zvýšenie koncentrácie metánu*“ вместо „*zvýšenie koncentrácií metánu*“;
- страна 41 - „*ochranu ústrednej nervovej sústavy*“ вместо „*ochranu ústrednej nervovej sústave*“;
- страна 95 - „*V rôznych oblastiach sveta sa odohráva rozlične.*“ вместо „*V rôznych oblastiach sveta odohráva rozlične.*“;

- **правописна грешка:**

- страна 124 - „*s nedostatočne alebo málo vody*“ вместо „*z nedostatočne alebo málo vody*“;

- **словна грешка/погрешан број:**

- страна 38 - „*Vlastnosť*“ вместо „*Vlastnost*“;
- страна 114 - „*Mutualizmus*“ вместо „*Mutalizmus*“;

- **мало слово вместо великог:**

- страна 147 - „*dub lesný*“ вместо „*Dub letný*“, „*opadavý listnatý les*“ вместо „*Opadavý listnatý les*“, „*sova lesná*“ вместо „*Sova lesná*“, „*buk lesný*“ вместо „*Buk lesný*“, „*srnec lesný*“ вместо „*Srnec lesný*“;

• **неистицање речи тамним словима:**

- страна 66 - „Svoju **teóriu evolúcie** založil na“ уместо „Svoju teóriu založil na“;
- страна 114 - „sa nazýva **symbiόza**“ уместо „sa nazýva symbiόza“;
- страна 116 - „je **mykoríza**“ уместо „je mykoríza“;

• **изостављање акцендовања речи:**

- страна 11 - „miliόnov rokov“ уместо „milionov rokov“;
- страна 13 - „Rastliny dobývajú pevninu“ уместо „Rastliny dobyvajú pevninu“;
- страна 97 - „sekundárna sukcesia“ уместо „sekundara sukcesia“;
- страна 125 - „nájdi viac informácii o príčinách zmiznutia civilizácie z Veľkonočných ostrovov. Napiš o tom krátku esej. Na problém sa pozeraj z hľadiska trvalo održateľného rozvoja, na základe toho urob určité závery.“ уместо „najdi viac informacii o príčinach zmiznutia civilizacie z Veľkonočných ostrovov. Napiš o tom kratku esej. Na problem sa pozeraj z hľadiska trvalo održateľneho rozvoja na zaklade toho urob určite zavery.“;

• **непостојање размака између редова:**

- страна 84 - „Kamenné nástroje. Opatrnne udieraj...“;

• **непостојање размака између броја и процента:**

- страна 183 - „6 %“ уместо „6%“, „17 %“ уместо „17%“ ...
- страна 187 - „6 %“ уместо „6%“, „3 %“ уместо „3%“ ...
- страна 188 - „68 %“ уместо „68%“, „5 %“ уместо „5%“ ...

Појмовна мапа за осми разред:

- није преведен појам терморегулација, уместо тога се два пута понавља појам фитохормони („fytohormóny, fytohormóny“);
- није преведен појам орган, уместо тога се два пута понавља појам ткиво („tkanivo, tkanivo“);
- није преведен појам хлорофил, уместо тога се два пута понавља појам вакуола („vakuola, vakuola“);
- неправиан облик речи секундарна (сукцесија) – („sekundárna“ уместо „sekundárnet“);
- неке речи прелазе правоугаоник у коме су приказане („bylinožravce, mäsožravce, zmysel“).

Показатељ 2 - Дужина и конструкција реченице одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.,,